

Tam bomo večno srečni

Romanje za Brede

Milka Bokal

Porobili so me na romanje na Sveto Goro. Ne vem, ali naj grem ali ne. Vroče bo. Čez 30 stopinj. Dva dni. Na Vojskem prespimo. Pa sama bom od nas. Svakinja ne gre. Tudi brat ne. Kaj pa, če vseeno grem? – Grem, lepo se mi zdi hoditi po tistih travnatih primorskih košeninah z zaledjem listnatih gozdov in z belimi pečinami Trnovskega gozda v ozadju. Pravijo, da je treba iti na romanje z nekim namenom. Ni mi ga težko najti. Posvetila ga bom sestri Bredi. Nenadno, v nesreči je umrla. Še zdaj mi je težko ob misli, kako se je poslovila. Srečamo se v žirovski cerkvi. Duhovnik bere: "Na koncu našega zemeljskega romanja nas čaka večna sreča."

Breda, je to res? Ti že veš. Vem, da si razmišljala o smrti. Po nekaj tvojih posrednih besedah sem to zaznavala. Je hudo prestopiti v večnost? Zdaj si odšla na svoj izlet v neznano. Ne najin, kot sva vsako leto hodili in kot sva imenovali najina nenačrtna potepanja po Poljanski dolini. Nikoli ne bova več kot sestri "malo ponergali", kot si dejala. O tvojih čivkah, čebelcah, vnukinjah, vsakdanjih opravkih. Spraševala si me o mojih čivkih. Tako rada si imela otroke. Kje so bile tvoje zadnje misli?

Nekaj časa gremo kar po asfaltu. Cesta se vije nad ozko dolino Osojnice. Bregovi so strmi, a lepo pokošeni. Ponekod so se kmetje posodobili z baliranjem, a novodobne plastične kopice so dali skupaj na eno mesto pod okrilje doma. Tako ne kazijo podobe pokrajine. Na sosednji strani strme doline gmajna sega skoraj do dna. Sonce pripeka, a zeleno sosedstvo dobro dene mislim. Med gozdno podrastjo se kažejo ciklame. Ponekod so se med koreninami stisnile v vijoličaste kupčke.

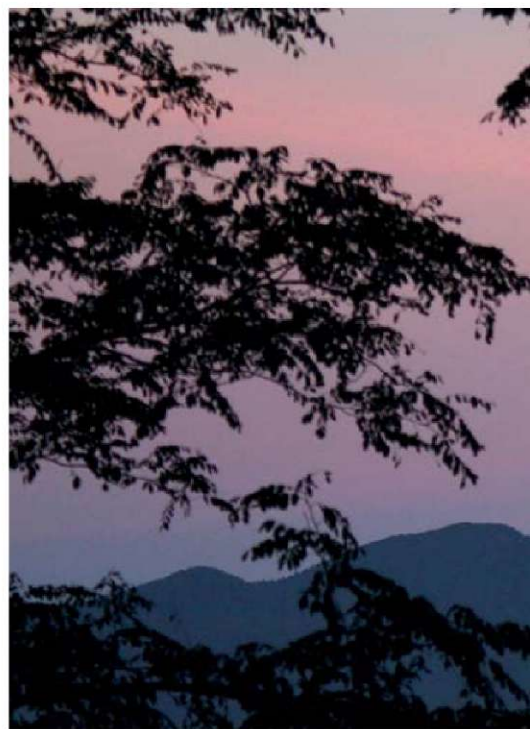
Tudi ti si bila otrok gozda. Kaj vse si prinesla iz njega?! V tvojem življenju je narava, še posebej gozd, živela kot tiho zaledje tvojega pehanja in nehanja. Kako

rada si imela spomladi zvončke. Cele košarice teh belih kimajočih glavic si nabrala. Kar čutim njihov vonj, tako kot zdajle v zraku plavajo vonjave ciklam. Letos si jih namenila za zadnje slovo svoje svakinje. Nisva vedeli, da so bili to tvoji zadnji zvončki, ko sva se pogovarjali, kako lepo so jo z njimi počastili.

Prešli smo hrib in spuščamo se v idrijsko dolino. Pešačenje po ovinkasti cesti skrajšamo s skoraj nepreloženimi prečnimi stezami. Bog ve, kdaj so služile kot žive povezave med ljudmi. Na prostoru med dvema cestnima okljukoma stoji prazna hiša. Od zgornjega dela ceste vodijo do nje stopnice, od nje pa prav tako do dela spodaj – hiša ujeta med okljuke ceste. Visoke rumene rože so raztresene med latastimi suhimi bilkami v bližini glavnega vhoda. Velika lesena vrata imajo starinsko ključavnico s ploščatim vrhnjim delom za oprijem dlani. Se je življenje te hiše končalo z odhodom nekoga skozi ta vrata?

Breda, ima Bog za greh isto kot ljudje? Je bil strog sodnik? Si skupaj z atom in mamom? Pa z mičkenim bratom? Ivanko, ki si jo tako lepo opisovala v svojih spisih, gotovo pestuješ. Pa druge, ki si jih imela rada in si jim pomagala, si srečala? Saj vendar mora biti to nenehno hlepenje po sreči in večne neizpolnjene želje nekje uresničene. Učenjaki zapletenih niti človeškega življenja pravijo, da tam. Tam naj bi se izpolnila naša upanja. Ti že veš.

Pod Vojskim se v gozdu steza postavi pokonci. V daljavi se vidijo domačije nad Kanomeljsko dolino. Spodnja, Srednja, Gorenja Kanomlja smo brali na rdečih tablicah hišnih števil. Velika telesa bukev po nesrečni predlanski zimi še čakajo na delo gozdnih delavcev in njihovih pripomočkov. Cela planjava je onemoglo legla na tla pod ledenim oklepom žleda. Tista debela smreka, za katero je bilo več človeških rok premalo za njen objem, se je pa posušila. Najbrž ne bo več dolgo s svojo obsežnostjo zaznamovala te steze.

Visoke sivkaste trave z drobnimi latki na koncu so zrasle na nekdanji kamniti stezi. Lomijo se pod našimi koraki, sem pa tja pa odgrnemo tudi na novo zraslo robido. Višje gori pikajoča rastlinska bližina poneha. Nadomestijo jo izpod kamnov ob poti segajoči svečniki z modrikastimi povešenimi cvetovi. Ob meni nekdo reče, da jim reče kar encijani. Združba cvetov na podolgovatem steblu jim je res podobna. Ko pridemo na Vojsko, se že mračni in velika blede luna nas začne gledati z neba.

Kaj si ponesla v grob? Bolečine ranega otroštva zagotovo, čeprav dolgo nisi spregovorila o njih. Šele zadnja leta. Dogodki iz prvih let so ti čustveno prežemali celotno življenje. Sama si bila ob zadnji uri. Celo življenje si bila sama, sama sredi ljudi. Pravzaprav se sami prebijamo skozi življenje. Najbližji sicer segajo v pretikanje skozi množico dogodkov v trajanju časa, a v bistvu se človek odloča sam. Sam s svojo kamrico srca sredi samotne ure, bi rekel Ivan Cankar.

Velika Lazna. Planota na križišču belih cest, obdana s temnimi smrekovimi gozdovi. Tako lepo je tukaj, se zaslisi ob meni. Najbrž ta lepota pomeni zlitje narave in človeške psihe, ki se v določeni pokrajini ujame v harmonijo, da se človek nekje dobro počuti. Pripeka z neba je čedalje bolj žgoča in senca dreves ob poti dobro dene. Zdaj bo peljala naravnost proti Lokvam in ne bo več hribčkastih dvigov in spustov. Belina ceste je drobno in debelo peščena

Foto: Tanja Mlinar

in v čevljih začutim kamenčke. A boš stresla pokoro, mi reče soromar, ki gre mimo, ko sezuvam čevlje in stresam kamene bodice iz njih.

Zaman sem čakala na tvoj blagi "ja" ob zadnjem klicu. Zmeraj si bila vesela, ko sem te poklicala. – "Ja, od kod si se pa ti unejšla (kako si se pa ti našla)," si rekla,

kadar dolgo ni bilo glasu od mene. Ko sem prišla k tebi, si takoj odprla polno malho novic. Če so bile nevšečne, si jih obarvala s posebno prizanesljivostjo. Nikoli nisi silila v človeka in brskala po njegovi notranjosti. – "Dabar je, dabar je (dobro je, dobro je)," si po žirovsko ponavljala. – Se bo že poglihal (poravnalo). Zdaj vse tone v minljivost. Ostaja le up na večno srečo, ki je bila kot popotnica dana našemu romanju. Grgar se skriva pod gozdnato gmoto Svete Gore. Ob vznožju stoji kapelica sv. Cirila in Metoda. Mogoče je pa res to pradaven spomin na njuno popotovanje v Rim, skrit v zagonetno ljudsko domišljijo in ujet v njeno spominsko dejavnost, kot na več mestih po Sloveniji označujejo njima posvečene kapelice. Kamnite bele skale silijo iz pobočja z ostrimi poleglimi travami, nad katerimi bdi grmovnato drevje. Steza se vije levo in desno proti vrhu. S Svete Gore se zaslišijo zvonovi. Ta valovita pesem in šumenje vetra, ki je blago hladil našo pot, strne misli v eno. Taki so, včasih zelo zagonetni, zakoni človeškega bitja in žitja. Tvojega, mojega, nas vseh. Zbogom, Breda. ●

Tvoje grlo je tvoja moč.

NOVO

Septabene®

www.septabene.si

Novo zdravilo za boleče grlo z edinstveno formulo za **celovito zdravljenje**.

- Hitro olajša bolečino.
- Zdravi vnetje.
- Odpravlja vzroke okužb.

 KRKA